

הנושאים העיקריים במסכת:

- פרק א:** מצות ראייה וקרבות הרגל.
- פרק ב:** נושאים שאין דורשים בהם ברבים, נושאים שמן הראוי לא לחקור בהם, מחלוקת לגבי סמיכת ידיים על הקרבן ביו"ט, דיני קרבות הרגל, טומאת ידיים וטומאת בגדים, רמות שונות של טומאת בגדים.
- פרק ג:** חומרות של קודשים שאין בתרומה וחומרות בתרומה שאין בקודשים, מקרים שעמי הארץ נאמנים לומר שלא טמאו כליהם, דיני עם הארץ בשעת הרגל, טבילת כלי המקדש לאחר הרגל.

פרק א':

הנושאים העקריים בפרק: מצות ראייה וקרבות הרגל.

מושגים:

קרבות הרגל:

שלושה סוגי קרבות היו חייבים עולי הרגל:
 עולת ראייה: שהוא קרבן עולה.
 שלמי חגיגה: שהוא קרבן שלמים.
 שלמי שמחה: שהוא קרבן שלמים.
 אין ניכרים בו, לא סימני זכר ולא סימני נקבה.
 שיש לו גם סימני זכר וגם סימני נקבה.

טומטום:

אנדרוגינוס:

משנה א: מי פטור ממצוות ראייה ברגל ?

הכל חֵזְבִין בְּרֵאִיָּה,
 חוץ מחרש, שוטה, וקטן, וטומטום, ואנדרוגינוס,
 ונשים, ועבדים שאינם משחררים,
 החגר, והסומא, והחולה, והזקן,
 ומי שאינו יכול לעלות ברגליו.
 איזהו קטן? כל שאינו יכול לרכוב על כתפיו של אביו, ולעלות מירושלים להר הבית; דברי בית שמאי.
 ובית הלל אומרים: כל שאינו יכול לאחוז בידו של אביו, ולעלות מירושלים להר הבית, שנאמר (שמות כג, יד):
 "שילש רגלים".

1 כולם חייבים חוץ מ:

- 1.1 חרש (ואפילו מדבר), שוטה וקטן, טומטום (ראה מושגים) ואנדרוגינוס (ראה מושגים).
- 1.2 נשים ועבדים (עבריים).
- 1.3 חוגר, סומא (אפילו בעין אחת), חולה וזקן.
- 1.4 מי שאינו יכול ללכת ברגליו (מירושלים לעזרה).
- 2 מי נחשב לקטן (שפטור ממצוות ראייה) ?
- 2.1 בית שמאי: קטן שאינו יכול לרכב על כתפי אביו בעלותו מירושלים להר הבית.
- 2.2 בית הלל: קטן שאינו יכול לאחוז בידיו של אביו בעלותו מירושלים להר הבית.

משנה ב': השווי המינימלי של עולת ראייה ושל שלמי חגיגה

בית שמאי אומרים: הראייה - שתי כסף, וחגיגה - מעה כסף.
ובית הלל אומרים: הראייה - מעה כסף, וחגיגה - שתי כסף.

- 1.1 בית שמאי: עולת ראייה, 2 מעות כסף ושלמי חגיגה, מעה אחת כסף.
- 1.2 בית הלל: עולת ראייה, מעה אחת כסף ושלמי חגיגה, 2 מעות כסף.

משנה ג': מאיזה כסף קונים את הקרבות הבאים במועד ?

עולות במועד באות מן החלין, והשלמים מן הפעשר.
יום טוב הראשון של פסח, בית שמאי אומרים: מן החלין.
ובית הלל אומרים: מן הפעשר.

- 1 עולות, מביאים מכסף חולין. שלמי שמחה, יכולים לבא גם מכסף מעשר שני.
- 2 שלמי חגיגה שמביאים ביו"ט ראשון של פסח (וגם בשאר החגים):
- 2.1 בית שמאי: באים רק מחולין.
- 2.2 בית הלל: אפשר גם ממעות מעשר שני, (מלבד 2 מעות כסף שחייבות לבא מחולין).

משנה ד': באיזה בער אפשר לצאת ידי חובה של שלמי שמחה (בנוסף לחולין) ?

ישראל יוצאין ידי חובתן בנדרים ובנדבות ובמעשר בהמה,
והפניהם בחטאות ובאשמות ובבכור ובחזה ובשוק,
אבל לא בעופות ולא במנחות.

- 1 ישראלים: בבשר נדרים ונדבות שנדרו כל השנה, ובמעשר בהמה.
- 2 כהנים:
- 2.1 בבשר חטאות ואשמות שמביאים אתם עולי הרגל (ובשרם נאכל לכהנים).
- 2.2 בקרבן בכור (שבשרו נאכל לכהנים), ובחזה ושוק שמקבלים הכהנים מקרבות השלמים.
- 3 אין יוצאים ידי חובה בבשר עוף, ולא נותרות מקרבות מנחות (כיון שאינו בשר).

משנה ה': כמות הקרבות שיש להביא ברגל

מי שיש לו אוכלים מרבים ונכסים מעטים, מביא שלמים מרבים ועולות מעטות.
נכסים מרבים ואוכלין מעטין, מביא עולות מרבות ושלמים מעטין.
זה וזה מעט, על זה נאמר: מעה כסף ושתי כסף.
זה וזה מרבים, על זה נאמר (דברים טז, יז): "איש כמתנת ידו ככרפת ה' אלהיך אשר נתן לך".

- 1 מי שבני ביתו מרובים ונכסיו מועטים: מרבה בשלמי חגיגה, וממעט בעולות ראייה.
- 2 מי שבני ביתו מועטים ונכסיו מרובים: מרבה בעולות, וממעט בשלמי חגיגה.
- 3 מי שבני ביתו מועטים ונכסיו מועטים: מביא עולת ראייה במעה כסף (משנה ב') ושלמי חגיגה ב- 2 מעות כסף.
- 4 מי שבני ביתו מרובים ונכסיו מרובים: מרבה גם בעולות, וגם בשלמי חגיגה.

משנה ו': הזמן המתאים להביא עולות ראייה ושלמי חגיגה

מי שלא חג ביום טוב הראשון של החג - חוגג את כל הרגל, ויום טוב האחרון של החג. עבר הרגל ולא חג - אינו חיב באחריותו. על זה נאמר (קהלת א, טו): "מעט לא-יוכל לתקן, וחסרון לא-יוכל להפנות".

- 1 מי שלא הביא ביו"ט ראשון של חג: יכול להביא בשאר ימות החג, ובחג הסוכות: יכול להביא גם בשמיני עצרת.
- 2 מי שלא הביא בכל ימות החג אין לו תקנה.

משנה ז': על מי נאמר מעוות לא יוכל לתקן ?

רבי שמעון בן מנסיא אומר: איזהו מעוות שאינו יכול לתקן? זה הבא על הערוה והוליד ממנה ממזר. אם תאמר בגונב וגזול, יכול הוא להחזירו ויתקן. רבי שמעון בן יוחאי אומר: אין קודרין מעוות אלא למי שהיה מתקן בתחלה ונתענת, ואיזה? זה תלמיד חכם הפורש מן התורה.

- 1 רבי שמעון בן מנסיא: זה הבא על הערוה והוליד ממנה ממזר. זה לא נאמר על גונב או גזול שהרי יכול להחזיר את מה שגנב או גזל.
- 2 רבי שמעון בר יוחאי: זה תלמיד חכם הפורש מן התורה, שהיה מתקן בתחילה ונתעוות.

משנה ח': 3 סוגי אסמכתאות שמביאים מהתורה להלכות שונות

המר נדרים פורחין באויר, ואין להם על מה שייסמכו. הלכות שבת, חגיגות והמעילות, הרי הם פהרים התלוין בשערה, שהן מקרא מעט והלכות מרבנות. דינין והעבודות, הפהרות והפמאות ועריות, יש להן על מה שייסמכו. הן הן גופי תורה.

- 1 התרת נדרים אין להם על מה להסתמך אלא על תורה שבעל פה.
- 2 הלכות שבת, חגיגה ומעילה, יש להם רמזים דקים בתורה, כמו הרים התלויים בשערה.
- 3 דיני ממונות, דיני קרבנות, טומאה וטהרה ודיני עריות, נלמדים ממקראות מפורשים בתורה.
- 4 כל 3 הסוגים ללא הבדל, כולם גופי תורה הם.

פרק ב'

הנושאים העיקריים בפרק: נושאים שאין דורשים בהם ברבים, נושאים שמן הראוי לא לחקור בהם, מחלוקת לגבי סמיכת ידיים על הקרבן ביו"ט, דיני קרבנות הרגל, טומאת ידיים וטומאת בגדים, רמות שונות של טומאת בגדים.

מושגים

תקופת חגוגות: תקופה שבה בראש הסנהדרין עמדו שניים, אחד היה נשיא הסנהדרין והאחר היה אב בית דין. במסכת אבות נזכרים 5 זוגות שהיו לאחר תקופתו של אנטיגונוס איש סוכו. במשנה ב' בפרקנו מובא שכל אחד מהזוגות האלה היה חלוק בתוכו לגבי שאלת הסמיכה על גבי קרבן ביו"ט.
יום מבוח: הוא היום הראשון לאחר חג השבועות. הוא נקרא כך בשל הקרבנות הרבים שהביאו באותו יום. בכל אחד משלושת הרגלים הביאו עולי הרגל קרבנות של עולת ראייה, שלמי חגיגה, וקרבנות נוספים שאין מקריבים אותם ביו"ט עצמו. בפסח וסוכות הקריבו את הקרבנות הנוספים בימי חול המועד, אולם בחג השבועות שהוא יום אחד בלבד, שמענו הימים שלאחריו להקרב אתם קרבנות. כאשר שבועות חל בשבת, אף עולות ושלמי חגיגה הוקרבו רק למחרת. כיון שכך ביום שלאחר שבועות הקריבו קרבנות רבים. בשל הקרבנות הרבים ביום זה, הוא נחשב קצת יו"ט. בימי בית שני הייתה מחלוקת עם הצדוקים, שמענו שחג שבועות יחול תמיד ביום ראשון, וכדי להוציא מדעתם של הצדוקים נקבעו דינים מיוחדים להראות שאם יום מבוח חל אחר השבת נוהגים בו כיום חול.

משנה א': נושאים שאין דורשים בהם ברבים

אין דורשין בעריות בשלשה, ולא במעשה בראשית בשנים, ולא במרדקה ביחיד, אלא אם כן היה חכם ומבין מדעתו.

כל המסתכל בארבעה דברים, ראוי לו כאלו לא בא לעולם. מה למעלה, מה למטה, מה לפניו ומה לאחור.

וכל שלא חס על כבוד קונו, ראוי לו שלא בא לעולם.

- 1 אין דורשים בנושאים של עריות בפני שלושה, אלא בפחות מכך.
- 2 אין דורשים במעשה בראשית בפני שניים, אלא בפחות מכך.

3 במעשה מרכבה מותר לדרוש :

רק בפני אחד ורק אם הוא חכם ומבין דברים שנאמרים לו ברמיזה.

כותרת נוספת: דברים שמן הראוי לא לחקור בהם

1 מה למעלה מהרקיע, ומה למטה מן הארץ.

2 מה היה לפני בריאת העולם, ומה יהיה באחרית ימות עולם.

כותרת נוספת: כל שעובר עבירה בסתר (לא חס על כבוד קונו), ראוי לו שלא בא לעולם.

משנה ב: מחלוקת של כל אחד מחמשת זוגות התנאים לגבי סמיכת ידיים על הקרבן ביו"ט

יוסי בן יעקב אומר: שלא לסמוך. יוסי בן יוחנן אומר: לסמוך.

יהושע בן פרחיה אומר: שלא לסמוך. נתאי הארזלי אומר: לסמוך.

יהודה בן טבאי אומר: שלא לסמוך. שמעון בן שטח אומר: לסמוך.

שמעיה אומר: לסמוך. אבטליון אומר: שלא לסמוך.

הלל ומנחם לא נחלקו. יצא מנחם, נכנס שמאי. שמאי אומר: שלא לסמוך. הלל אומר: לסמוך.

הראשונים היו נשיאים, ושניים להם אבות בית דין.

משנה ג: כיצד נוהגים בקרבנות הרגל שצריכים סמיכה

בית שמאי אומרים: מביאין שלמים ואין סומכין עליהם, אבל לא עולות.

ובית הלל אומרים: מביאין שלמים ועולות וסומכין עליהם.

1 בית שמאי:

1.1 קרבן שלמים יש להביא ביו"ט אבל צריך לסמוך עליו בערב יו"ט.

1.2 קרבן עולה אין להביא ביו"ט אלא בשאר ימות החג ואז גם לסמוך עליו.

2 בית הלל: גם שלמים וגם עולות מביאים ביו"ט ואפשר גם לסמוך עליהם.

משנה ד: מתי שוחטים עולות ראיה בעצרת (חג השבועות) ?

עצרת שחלה להיות בערב שבת, בית שמאי אומרים: יום טובו אחר השבת.

ובית הלל אומרים: אין יום טובו אחר השבת.

ומזדים שאם חלה להיות בשבת, שיום טובו אחר השבת.

ואין כהן גדול מתלבש בכלי,

ומתירין בהספד ובחענית,

שלא לקיים דברי האומרים: עצרת אחר השבת.

1 אם עצרת חל ביום שישי:

1.1 בית שמאי: שחיטת העולות ביום ראשון (שהוא יום טובו, ראה מושגים).

1.2 בית הלל: שחיטת העולות ביום שישי (בחג עצמו).

2 אם עצרת חל בשבת:

2.1 שחיטת העולות ביום ראשון (אף לדעת בית הלל).

2.1.1 כהן גדול אינו מתלבש בכגדיו הנאים באותו יום ראשון.

2.1.2 מותר באותו יום להתענות ולהספיד.

2.2 כל זה עושים כדי להכחיש דעתם של צדוקים (שאומרים שעצרת חל תמיד אחר השבת).

משנה ה: דינים הקשורים לטהרת ידיים לגבי רמות שונות של קדושה

נוטלין לידים לחלין ולפענער ולתרומה.

ולקדש מטבילין.

ולחטאת, אם נטמאו ידיו - נטמא גופו.

1 יש לנטול ידיים במקרים הבאים:

לאכילת פת חולין, לאכילת פת מעשר שני ולאכילת כל דבר של תרומה ונגיעה בתרומה.

2 יש לטבול ידיים במקוה אם רוצים לאכול קודשים (כגון בשר שלמים).

3 כשהידיים טמאות, יש לטבול את כל הגוף, אם רוצים לנגוע במי חטאת של אפר פרה אדומה.

משנה ו: הטובל לשם דבר קל אין מועילה לו טבילתו לדבר חמור

הטובל לחלין והחוק לחלין, אסור לפענער.

טבל לפענער והחוק לפענער, אסור לתרומה.

טבל לתרומה והחוק לתרומה, אסור לקדש.

טבל לקדש והחוק לקדש, אסור לחטאת.

טבל לחמור, חמור לקל.

טבל ולא החוק, כאילו לא טבל.

1 הטובל כדי להיות מוחזק לאכול חולין בטהרה, אסור לו לנגוע בידיו במעשר שני.

2 הטובל כדי להיות מוחזק לאכול מעשר שני בטהרה, אסור לו לנגוע בידיו בתרומה.

3 הטובל כדי להיות מוחזק לאכול תרומה בטהרה, אסור לו לנגוע בידיו בקודשים.

- 4 הטובל כדי להיות מוחזק לאכול קודשים בטהרה, אסור לו לנגוע במי הטאת.
 5 טבל להיות מוחזק לקדושה חמורה, מותר לנגוע בקדושה פחותה.
 6 טבל ללא כוונה מיוחדת, לא מועילה לו הטבילה (אלא לאכילת חולין בטהרה).

משנה ז: רמות שונות של טומאת בגדים

בגדי עם הארץ מדרס לפרושין.
בגדי פרושין מדרס לאוכלי תרומה.
בגדי אוכלי תרומה מדרס לקדש.
בגדי קדש מדרס לחטאת.
יוסי בן יועזר היה חסיד שבפנה, והיתה מטפחתו מדרס לקדש.
יוחנן בן גודגדה היה אוכל על טהרת הקדש כל ימיו, והיתה מטפחתו מדרס לחטאת.

- 1 בגדי עם הארץ מטמאים טומאת מדרס את הפרושים.
- 2 בגדי פרושים מטמאים טומאת מדרס את אוכלי מעשר שני.
- 3 בגדי אוכלי מעשר שני מטמאים טומאת מדרס את אוכלי תרומה.
- 4 בגדי אוכלי תרומה מטמאים טומאת מדרס את אוכלי קודשים.
- 5 בגדי קודשים מטמאים טומאת מדרס את מי שעוסקים במי הטאת.
- 6 יוסי בן יועזר:
 6.1 היה נזהר מאוד מכל טומאה לצורך אכילת תרומה.
 6.2 המפית ששימשה אותו בסעודה הייתה טמאה טומאת מדרס לאוכלי קודשים.
 7 יוחנן בן גודגדה:
 8 אכל חולין בטהרה של קודשים.
 9 המפית ששימשה אותו בסעודה הייתה טמאה טומאת מדרס לעוסקים במי הטאת.

פרק ג

הנושאים העיקריים בפרק: חומרות של קודשים שאין בתרומה וחומרות בתרומה שאין בקודשים, מקרים שעמי הארץ נאמנים לומר שלא טמאו כליהם, דיני עם הארץ בשעת הרגל, טבילת כלי המקדש לאחר הרגל.

מושגים

אונן: מי שמח לו אחד מקרוביו שהוא חייב להתאבל עליו, כל יום המיתה הוא נקרא אונן מהתורה ואסור לו לאכול בקודשים. בלילה לאחר יום המיתה, הוא אונן מדרבנן, וגורו חכמים שגם או לא יאכל קודשים.
מחוסר כיפורים: ישנם אנשים טמאים שאחר שטבלו והעריב שמעם, עדיין חייבים הם להביא קרבן למחרת. כגון: זב או מצורע לאחר שטבלו, צריכים הם להביא למחרת קרבן לכפרה. אנשים אלה נקראים מחוסרי כפרה גם לאחר הטבילה והערב שמעם, קודם שהביאו את קרבנם.
שעת הגתוח: הוא הזמן שבו דורכים ענבים בגת.
שעת הבדים: הוא הזמן שבו עוצרים את היתים בבית הבד.

משנה א: חומרות שיש בקודשים ואין בתרומה

חמר בקדש מבתרומה:
שפטבילין פלים בתוך פלים לתרומה, אכל לא לקדש.
אחורים ותוף ובית הצ'יטה - בתרומה, אכל לא בקדש.
הנושא את המדרס - נושא את התרומה, אכל לא את הקדש.
בגדי אוכלי תרומה מדרס לקדש.
לא כמדת הקדש מדת התרומה, שבקדש מתיר ומנוב ומטביל ואחר כך קושר, ובתרומה קושר ואחר כך מטביל.

- 1 הטבלת כלי בתוך כלי אחר, מכשירה אותו לשימוש בתרומה, אך לא לשימוש בקודשים.
 2 אחד מחלקי הכלי הבאים, כשהוא נטמא בטומאה דרבנן:
  - אחורי הכלי כשיש לו בית קיבול.
  - חלל הפנימי של הכלי.
  - בית האחיזה של הכלי (שקע בדופן האחורית של הכלי, או בידית הנשיאה של הכלי).

- 2.1 לגבי תרומה: לא מטמא את שאר הכלי.
- 2.2 לגבי קודשים: מטמא את כל הכלי.
- 3 הנושא את המדרס (כלי שהזב טימא אותו בטומאת מדרס):
  - 3.1 יכול לשאת גם תרומה מבלי לנגוע בה (כגון בתוך כלי חרס).
  - 3.2 אינו יכול לשאת קודשים (אפילו בלי שיגע בהם).
- 4 בגדי אוכלי תרומה, מטמאים טומאת מדרס את האוכלים קודשים.
- 5 הטבלת בגד שיש בו קשר או שהוא לח:

- 5.1 בקודשים, חייב לפתוח את הקשר וכן לנגב את הבגד, לפני הטבלתו.
- 5.2 בתרומה, אין צורך להתיר את הקשר ויכול אף לקשור ואח"כ להטביל.

1

משנה ב: המשך חומרות שיש בקודשים ואין בתרומה

כלים הנמסרין בטהרה, צריכין טבילה לקדש, אבל לא לתרום.
הכלי מצרף מה שבתוכו לקדש, אבל לא לתרום.
הרביעי בקדש פסול, והשלישי בתרום.
ובתרום: אם נמסאת אחת מידי, חכרתה טהורה.
ובקדש, מטביל שתיהן. שיהי מטמא את חכרתה בקדש, אבל לא בתרום.

- 1 כלים שנזהר בהם האומן (שהוא גם חבר) שלא יטמאו לאחר שנגמרה מלאכתם:
  - 1.1 צריכים בכל זאת טבילה לשימוש בקודשים.
  - 1.2 אינם צריכים טבילה לשימוש בתרומה.
- 2 אם יש בתוך הכלי מספר חתיכות של אוכל ונגעה טומאה באחת מהן:
  - 2.1 הכלי מצרף את כל החתיכות להיות כחתיכה אחת לגבי קודשים וכולם טמאות.
  - 2.2 הכלי אינו מצרפם לגבי תרומה. חתיכה אחת טמאה והשאר טהורות.
- 3 בקודש, יש דרגה של "רביעי לטומאה". בתרומה, יש רק "שלישי לטומאה".
  - 4 אם נטמאת יד אחת (בטומאה דרבנן):
    - 4.1 לגבי תרומה, השנייה עדיין טהורה.
    - 4.2 לגבי קודשים גם השנייה טמאה, וצריך להטביל שתיהן.

משנה ג: המשך חומרות שיש בקודשים ואין בתרומה

אוכלין אכלים נגובין בידיים מטאבות בתרום, אבל לא בקדש.
האונן ומחוסר כפורים צריכין טבילה לקדש, אבל לא לתרום.

- 1 אכילת מאכלים יבשים בידיים טמאות:
  - 1.1 תרומה שלא הוכשרה לקבל טומאה (ע"י מים), מותר לאכלה בידיים טמאות.
  - 1.2 קודשים שלא הוכשרו לקבל טומאה, אסור לאכלם בידיים טמאות.
- 2 אונן (ראה מושגים), ומחוסר כיפורים (ראה מושגים):
  - 2.1 חייבים בטבילה לאכילת קודשים (אונן אף לאחר סיום אנינותו, ומחוסר כיפורים אף לאחר הבאת קרבנותיו)
  - 2.2 אוכלים תרומה ללא טבילה.

משנה ד: חומרות שיש בתרומה ואין בקודשים

חמר בתרום,
שביהודה נאמנים על טהרת יין ושמן כל ימות השנה,
ובשעת הגתות והבדים אף על התרום.
עברו הגתות והבדים והביאו לו חבית של יין של תרום,
לא יקבלנה מפניו. אבל מניחה לנת הבאה.
ואם אמר לו: הפרשתי לתוכה רביעית קדש - נאמן.
כדי יין וכדי שמן המדפעות,
נאמנין עליהם בשעת הגתות והבדים, וקדם לנתות שבועים יום.

- 1 עמי הארץ ביהודה שאומרים ששמרו יין ושמן בטהרת קודשים:
  - 1.1 לגבי קודש: נאמנים כל השנה.
  - 1.2 לגבי תרומה: בשעת הגתות והבדים (ראה מושגים) נאמנים, ובשאר השנה אינם נאמנים.
- 2 עם הארץ שהביא לחבר כדי יין או שמן לאחר שעת הגתות והבדים:
  - 2.1 לא יקבל ממנו.
  - 2.2 עם הארץ יכול לחזור ולהביאה בעונת הגתות והבדים הבאה.
- 3 חבית של עם הארץ שמעורב בה תרומה וקודש, נאמן על הקודש וגם על התרומה כל השנה.
  - 4 כדי יין או שמן של עם הארץ, שיש בהם טבל (שנחשב לתרומה וחולין שמעורבים יחד), בזמן הגתות והבדים וכן עד 70 יום קודם לכן, הוא נאמן גם על טהרת הכדים.

משנה ה: קולה נוספת שיש בקודשים ואין בתרומה

מן המודיעית ולפנים, נאמנין על כלי חרס. מן המודיעית ולחוץ, אין נאמנים.
ביצד? הקדר שהוא מוכר הקדרות, וכן לפנים מן המודיעית,
הוא הקדר והן הקדרות והן הלוקחים, נאמן.

יָצָא - אינו נאמן.

- 1 קדר עם הארץ המביא כלי חרס קטנים ממודיעין ולפנים, למקום שהוא בין מודיעין לירושלים: נאמן לומר שהכלים טהורים לגבי קודש אבל אינו נאמן לגבי תרומה.
- 2 התנאים הנדרשים כדי שיהיה קדר עם הארץ נאמן:
  - 2.1 הקדר עצמו מוכר את הקדרות שלו. אחר אינו נאמן על קדירותיו.
  - 2.2 רק על הקדירות שהביא עמו נאמן. אינו נאמן לצרף עמהן קדירות של קדר אחר.
  - 2.3 נאמן רק אצל הלקוחות שראו אותו מביא את הכלים.
- 3 אם הקדר חזר עם כליו מן המודיעין ולחוץ והתרחק מירושלים, אינו נאמן על כליו.

משנה ו: מקרים שבהם עמי הארץ נאמנים לומר שלא טמאו את כליהם**הַגִּבְאִין שֶׁנִּכְנסוּ לַחוּץ הַבַּיִת,****וְכֵן הַגִּבְאִים שֶׁהִחְזירוּ אֶת הַכֵּלִים,****נֶאֱמָר לומר: לא נגענו.****וּבִירוּשָׁלַיִם נֶאֱמָר עַל הַקֹּדֶשׁ,****וּבְשַׁעַת הַרְגֵל אֵף עַל הַתְּרוּמָה.**

- 1 גובי מיסים שנכנסו לבית לגבות משכון, נאמנים לומר שנגעו רק במה שלקחו.
- 2 גנבים שגנבו כלי חרס, והחזירו, נאמנים לומר שלא נגעו בחלל הפנימי של הכלים.
- 3 נאמנותם של עמי הארץ בירושלים:
  - 3.1 נאמנים לומר על כלי חרס שהם טהורים לקודש.
  - 3.2 בשעת הרגל, נאמנים גם לגבי תרומה.

משנה ז: יין או עיסה של חנווני חבר שנגעו בהם עמי הארץ בדגל ונשתייר מהם לאחר הרגל**הַפּוֹתֵחַ אֶת חֲבִיתוֹ וְהַפּוֹתֵחִיל בְּעֶסְתּוֹ, עַל גַּב הַרְגֵל,****רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: יָגִמֵר.****וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: לֹא יָגִמֵר.****מִשְׁעֵבֵר הַרְגֵל הָיוּ מַעֲבִירִין עַל טְהַרַת הָעֵזְרָה.****עֵבֵר הַרְגֵל בְּיוֹם שְׁשִׁי, לֹא הָיוּ מַעֲבִירִין, מִפְּנֵי כְבוֹד הַשַּׁבָּת.****רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֵף לֹא בְּיוֹם חֲמִישִׁי, שְׁאִין הַכֹּהֲנִים פּוֹנִיִין.**

- 1 רבי יהודה (ואין הלכה כמותו): יכול לאחר הרגל למכור את הנותר בחזקת טהור.
- 2 חכמים: אין להמשיך למכור את מה שנשתייר בחזקת טהור.

כותרת נוספת: טבילת כלי המקדש לאחר הרגל משום טומאת עמי הארץ שנגעו בהם בדגל

- 1 לאחר הרגל מטבילים את כלי המקדש (מעבירים אותם ממקומם).
- 2 אם יו"ט אחרון היה ביום חמישי: היו מטבילים את הכלים רק ביום ראשון.
- 3 אם יו"ט אחרון היה ביום רביעי:
  - 3.1 תנא קמא: מטבילים את הכלים ביום חמישי.
  - 3.2 רבי יהודה (ואין הלכה כמותו): מטבילים את הכלים רק ביום ראשון.

משנה ח: המשך באור הטבלת כלי המקדש לאחר הרגל**בִּיצַד מַעֲבִירִים עַל טְהַרַת הָעֵזְרָה?****מַטְבִּילִין אֶת הַכֵּלִים שֶׁהָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ,****וְאוֹמְרִין לָהֶם: הִזְהֵרוּ שֶׁלֹּא תִגְעוּ בְּשִׁלְחָן (וּבַמִּנְחָה) וְחֻטְמֵאֹהֶוּ.****כָּל הַכֵּלִים שֶׁהָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ, יֵשׁ לָהֶם שְׁנַיִם וּשְׁלִישִׁים, שְׁאֵם נִטְמָאוּ הָרֵאשׁוֹנִים יָבִיאוּ שְׁנַיִם חֻטְמֵיהֶן.****כָּל הַכֵּלִים שֶׁהָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ טְעוּנִין טְבִילָה,****חוּץ מִמִּזְבַּח הַזֶּהָב וּמִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת, מִפְּנֵי שֶׁהֵן כְּקַרְקַע; דְּבָרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר.****וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: מִפְּנֵי שֶׁהֵן מְצֻפִין.**

- 1 לאחר הרגל היו מטבילים את כל הכלים שבמקדש.
- 2 בשעת הרגל היו מזהירים את הכהנים עמי הארץ, שלא לנגוע בשולחן.
- 3 לכל כלי המקדש היו עוד אחד או שנים נוספים כרזרבה.
- 4 כל כלי המקדש טעונים טבילה לאחר הרגל.
- 5 לגבי מזבח הזהב ומזבח הנחושת:
- 6 רבי אליעזר: לא היו מטבילים אותם כיון שהם נחשבים כקרקע.
- 7 חכמים: המזבחות היו מצופים זהב ונחושת ולכן:
  - 7.1 פרוש אחד: הטבילו אותם בגלל הציפוי.
  - 7.2 פרוש אחר: הציפוי בטל לגביהם ולא הטבילו אותם.